

ESATA

Akeya'vilaga Pesiya kotegamo mai'naya vaya'ai ala kini veka'apimo Sekisi'a mai'niye. Kini vekamo Sekisi'a a'amo ha faino ataleteno Esata'mo Yu a'mafa'nemo lekana paino ate'nigeno Kuvini a kanomo hamale'niye. Esata'mo avu'amo'mo Motekai'a yagaino ate'niye. Kini vekamo Sekisi'a mago vekamo hogote gamani vekamo maisiyafe'mo agi'amo Hemani'a lekana paino ate'niye. Hemani'a Motekaife'mo alagi ohau'nigeno, Motekai'e muki nofi vaya'a'e'mo naipeleti'mo apaisuge'a faligae, huno agesa afi'niye. Afi'niya'mofe'mo Esata'a anau'amo Sekisife'mo ani kavafe'mo ha pai'nigeno Sekisi'a, Hemani'mo avalelitutapa posi yosale'mo ane'mu aetapa asaigeno falino, huno hapa pai'niye. Esata'a vaya'amo hapa mae'nige'a kame vaya'api'e'mo kame hu'a ae'a apaka se'nageno Motekai'a Hemani aimu'yale'mo mai'nenno Yu vaya'aite'mo alagepa huno yagaino apate'niye.

Kuvini a kanomo Vasiti'a kini vekamo Sekisi ge'amo o'afi'niya gemae

1 ^{1,2} Pesiya kotegamo Sekisi'a kini vekamo mai'niye. Agaemo Susa taonifi'mo gamani yafa lafi keg'i'yafi'mo yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'nenno'ae'mo muki vaya'mo vani hataleti tuveti seveni'a polovenisifi'mo mai'naya vaya'aite'mo yagaino apate'nenno'ae'mo Itiya kotegati'mo aepa faiteno uno Itiyopiya kotega'e'mo yagaino apate'niye. ³ Lole'e mago'e kafugamo kini vekamo mai'nenno yagaino ne'apateno'ae'mo muki ala apaki vaya'mo muki kotega mai'naya vaya'aifenagi ali'ya'amo ne'aliya vaya'aifenagi gamani vaya'aifenagi huno alopa yagita huteno ge hu'niye. Pesiya ami vaya'aifenagi Mitiya ami vaya'aifenagi yagai'a ne'apataya vaya'aifenagi ala vaya'aifenagi huno ge hu'nige'a e'a mai'nae. ⁴ Ani ne'ya'mo mago'e huno apamime apamime u'nige'a sigisi'a kaimo ne'a mai'nageno'ae'mo ani kini vekamo'a muki no'afi konali ya'amogi kagemi ya'amogi muki alu ya alu ya'amogi huno alino apave li'niye. Ani ya'mo age'nayana alagepa ya'mo hane'nigeno mago hogote ya'mo hane'nige'a age'nae.

⁵ Ani alopa ne'ya'mo ago ne'a hano hutageno'ae'mo kini vekamo'a mago alu alopa ne'ya'mo agai'a no haopa'ale'mo lafi keg'i'ya yu'ilagamo yagita hu'niye. Ani ne'ya'mo Susa taonifi'mo gamani yafa lafi keg'i'yafi'mo muki mai'naya vaya'mo ala vayanagi ina agufa vayanagi

hu'a e'a ne'nae. Ani ne'ya'mo neme neme u'a magoke salemo mai'nae.

⁶Ani ne'ya'mo ne'naya haopale'mo alagepa hi'yalamu'mo hane'niya haopale'mo akeya'vilaga vaya'mogimo haesa huge yaveyave huge oko huge hu'niya yafa'e alave'yogana agufa yafa'e'mo ali'a mopafi'mo kale kae'a hi'yalamu'mo hu male'nae. Ani ne'ya'mo negefe'mo hu'apae'mo ani yate'mo yaveyave lavolavoleti'e oko lavolavoleti'e'mo asai malet'e'a alagepa nofiteti'mo ki male'nae. Vegovego siluva kete'mo lavolavomo asai malet'e'a yafa posimo fai'a ate'naya posile'mo nofi ki male'nae. Ani ne'ya'mo nesaya aupilaga yate'mo alagepa goli siamo malege alagepa siluva siamo malege hu'a maleli u'e'a hu male'nae.

⁷Vaya'mogimo ani'mo nesaya kapumo aeto agufa'e goli kapumo ali'nae. Kini vekamo'a asole nofi alagafati ani'mo alino ani vaya'mo lakino apami'niye. ⁸Nofi alagafati ani'mo na magi kapumo lakita negaune, hu'a hu'nafi hapau'niya agufa ani kapumo laki'a ne'nae. Kini vekamo'a no'afi'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'ae'mo, muki vaya'amogimo anife'mo hapau'nisiya'mo'mo kapu'apifi'mo ani'mo lakitapa apamiyo, huno hapa pai'niye. ⁹Ani afina'mo Kuvini a kanomo Vasiti'a ina kava huno muki a'ne anaga'ageke'mo kini vekamo nopi'mo alopa ne'ya'mo nesayafe'mo yagita huno apate'nige'a e'a ne'nae.

¹⁰Ani alopa ne'ya'mo ne'naya afina'mo napa seveni afina'mo kini vekamo'a nofi alagafati ani'mo lusi ani'mo neteno aise'amo negi male'niye. Maleteno hogote vaya'mo no'afi'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mo seveni'a vaya'aife'mo ge hu'nige'a e'nae. Apaki'apimo Mehumani'agi Misita'agi Hamona'agi Mikita'agi Amakita'agi Seta'agi Kakasi'agi hu'a mai'nae. ¹¹Kini vekamo'a, Kuvini a kanomo Vasiti'mo utapa avalelita eyo, huno hapa pai'niye. Ani Kuvini a kanomo Vasiti'mo egefe'mo, kuvini kakolitamo alino agenopale'mo maleno aliteno eno, huno hapa pai'niye. Ani kuvini a kanomo alagepa agufamo hane'niya a kanomo mai'niya'mofe'mo kini vekamo'a muki gamani vaya'e muki ani alopa ne'yate'mo e'naya vaya'mogi'e'mo kanale agufa'amo alinineno apavelisige'a agesayafe'mo hau'niye. ¹²No'afi'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo kini vekamo'a hapa pai'niya gemo u'a ha pai'naya'monanafa Kuvini a kanomo Vasiti'a o'afi'niye. O'afi'nigeno ani gemo kini vekamo'a afitenoa'e'mo lusi kava huno ge ne'nigeno aipamo le'niye. ¹³Kini vekamo'a hu'niya kava'amo hane'niyana muki vaya'aite'mo alagepa huno yagaino apatege ke'aepa gemo afige huno maisiyafe'mo aipa agesamo ali'a api ai'a hu'a atesaya vaya'aife'mo ge huno apafi nekeya agufa kava'mo hane'niye. Ani agufa kava'amo hane'niya'mofe'mo kuvini a kanomo'mo hu'niya kavafe'mo ava gemo afitenoa'e'mo ani agete'a afi'naya vaya'aife'mo keya aeno ge hu'niye. ¹⁴Ina kava huvo, hu'a ha nepaiya vaya'ai apaki'apimo Kasena'agi Seta'agi Atimata'agi Tasisi'agi Melesi'agi Masena'agi Memukani'agi hu'a mai'nae. Ani seveni'a vaya'mo

Pesiya vayapati'mo maige Mitiya vayapati'mo maige hu'a mai'ne'a hogote gamani vaya'mo mai'nae. ¹⁵Inagi agaemo ani vaya'aife'mo ina ge huno hapa pai'niye. Kuvini a kanomo Vasiti'a nagaetegamo egefe'mo hisiya kavafe'mo no'nifi'mo ali'ya'nimo ne'aliya vaya'mo ali'na apate'noge'a u'a ha pai'naya'monanafa ge'nimo ago amagino atale'niye. Ani kavatefe'mo ke'aepa gemo'mo na yane, huno hu'niye. Lagaemo Kuvini ategamo na agufa kava'mo hugune, huno apafi ge'niye.

¹⁶Inagi ala vekamo Memukani'a kini veka'e ha ne'maya gamani vaya'efe'mo ina ge huno hapa pai'niye. Kini vekae, hu'na, afiyo. Kuvini a kanomo Vasiti'a kini vekamogalegagemo ani agufa hosu kava'mo osu'niya'monanafa agaemo muki gamani vayakalega'e kagaemo muki yagaika ne'apatana vaya'aitega'e'mo ani agufa hosu kava'mo hu'niye. ¹⁷Kagaemo muki haopalegamo yagaika ne'apatana a'ne anaga'mogimo kuvini a kanomo'mo hu'niya kavafe'mo ava gemo afite'apae'mo ina ge hu'a hugae. Kini vekamo Sekisi'a Kuvini a kanomo Vasitife'mo, eno, huno ge hu'niya'monanafa ge'amo ago amagino atale'niye, hu'a hugae. ¹⁸Ani gemo hute'a anau'apimogi ge'apimo o'afisage'apae'mo kaveta hugae. ¹⁹Kini vekae, kahau'nisiya'mo'mo mani agufa gemo huteka ge huka atalegeno muki vaya'aitegamo uneno hino. Vasiti'a halate mago'e huno eno o'nagegaiye. Ani agufa lokiya gemo huka Pesiya vaya'e Mitiya vaya'e'mo ke'aepa ge'apimo hane'niya mukufi'mo vaya'mogimo ae'a kalo pae'a o'atalesayafe'mo avo'mo kae malegeno haneno. Avo'mo kae maletesagekae'mo Vasiti aimu'yale'mo mago aeno aga se'nisiya a kanomo kuvini a kanomo maisiyafe'mo lekana paika ato. ²⁰Mani gemo'mo muki ne'yagaina kotegamo aino atagu faeno uneno hisige'apae'mo muki a'ne anaga'mogimo afite'a anau'apimogi ge'apimo afigae. A'nemogimo apaki hane'niya anau'apimogi ge'api'e apaki ohane'niya anau'apimogi ge'api'e'mo afa'a afigae, huno ha pai'niye.

²¹Kini veka'e muki ne'yagaiya vaya'mogi'e'mo ani gemo afite'apae'mo ani gee'mo hapau'nigeno kini vekamo'a Memukani'a hu'niya gemo akame hu'niye. ²²Inagi kini vekamo'a avo'mo kaeno atalegeno muki ne'yagaiya kotegamo uneno hu'niya gemo ina ge huno alu apake alu apakefati'mo avo'mo kaeno'ae'mo, Vemogige'mo afamo anaga'apile'mo yagai'a apateyo, huno avo'mo kae male'niye.

Esata'a Kuvini a kanomo hamale'niya ava gemae

2 ¹Kini vekamo'a aipamo le'niya kava'amo hano hutegenoa'e'mo halate kuvini a kanomo Vasiti'a hosu kava'mo hu'nigeno hafaino atale'niya ke'aepa gemo avo'mo kae male'niya gee'mo agesamo afi'niye. ²Kini vekamo vaya'amo mai'ne'a no'afi'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogi kini vekae'mo, mago alagepa apakufamo hane'nisiya a'mafa'ne anaga'mo ve'e'mo magokepi lokae'a ohavae'nisaya a'mafa'ne anaga'aife'mo kahauya

hugae. ³Kagaemo mago gamani vaya'mo muki ne'yagaina kotegamo mai'naya vayapati'mo mago vaya'mo lekana paika apatesanage'a alagepa apakufamo hane'nisiya a'mafa'ne anaga'mo apavaleli e'a Susa taonimo gamani lafi kegi'yafi'mo a'ne anagakamo ne'maiya nopi'mo apategae. Hegai'a kagae a'ne anaga'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'mo yagaino apategaiye. Yagaino ne'apatesige'apae'mo kaha'ye hisiya agufa apakufamo alino hamalesiyafe'mo ani a'nemogi uvelimo falete'a apakufale'mo konalimo alite'a maiyo. ⁴Inagi ani a'ne anagapati'mo mago afe'mo kahau'nisiya a kanomo kuvini a kanomo maisiyafe'mo lekana paika atesanageno Kuvini a kanomo Vasiti aimu'yale'mo maigiye. Kini vekamo'a ani gemo afitenoe'mo hau'nigeno ani gemo akame hu'niye.

⁵Susa taonimo gamani lafi kegi'yafi'mo mai'niya Yu vekamo agi'amo Motekai'ae. Motekai afo'amo'mo Yai'ae. Yai afo'amo'mo Simai'ae. Simai afo'amo'mo Kisi'ae. Motekai'mo Menisameni nofi vayapati vekamo mai'niye. ⁶Akeya'vilaga kini vekamo agi'amo Nepukanesa'a Mamiloni kotegati'mo eno Yu vaya'aite'mo yagaino ne'apateya kini vekamo Yehoiyakini'e Yu vaya'e'mo apavalelinuno Mamiloni kotegamo kalavusi huno apate'niye. Ani afina'mo Motekai afo'amo'e'mo avalelino u'niye. ⁷Motekai'a mago a'mafa'nemo agi'amo Esata'e'mo yagaino ate'niye. Himalu gefati'mo Hanasa'ae hu'a agi ae'nae. Esata'a Motekai afo'amo agana'amo a'mafa'nemo mai'niye. Mai'niya'monanafa afo'amo'e ita'amo'e'mo ago falita'ageno Motekai'a Esata'mo avaleno a'mafa'ne'a ya huno ne'agaiya a'mafa'nemo mai'niye. Esata'a alagepa augosa'e agufa'e'mo hane'niya a'mafa'nemo mai'niye.

⁸Kini vekamo ke'aepa ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nage'apae'mo asole a'mafa'ne anaga'mo apavaleli e'a Susa taonimo gamani lafi kegi'yafi'mo apate'nageno Hegai'a yagaino apate'niye. Ani afina'mo Esata'e'mo avaleli e'a kini vekamo lafi kegi'ya yu'ilagamo ate'nageno a'ne anaga'aite'mo ne'yagaiya vekamo Hegai'a yagaino ate'niye.

⁹Agaemo Esatafe'mo hau'nigeno amuse huno ate'niya'mofe'mo malage huno agufamo alino alagepa huno atesiya ya'e alagepa ne'ya'e'mo alino ami'niye. A'ne anaga'ai nopi'mo mago hogote'a ae'a anagi male'naya yapi'mo maisiyafe'mo Esata'mo alino ateteno'ae'mo seveni'a a'mafa'ne anaga'mogi kini vekamo nopi'mo ali'ya'mo ne'aliya a'mafa'ne anaga'aife'mo, alagepa hutapa Esata'e'mo yagaitapa ateyo, huno hapa pai'niye.

¹⁰Hogoteno Motekai'a Esatafe'mo, Yu nofi a'mafa'nemo mai'nove, huka hapa opaiyo, huno ha pai'nigeno ani gemo afitenoe akame huno mai'niye.

¹¹Muki afina'ae'mo Motekai'a a'ne anaga'ai no lafi kegi'ya malaga umenitata huno mai'niye. Agaemo Esata'a haiya kava huno mai'nifi huno apafige na agufa kava'mo Esatategamo nehafi huno apafige hisiyafe'mo uno mai'niye.

¹² Kini vekamo'mo apakufae'mo ageno ha'ye hisiyafe'mo magoke kafugamo ani a'ne anaga'mo ali'a alagepa hu'a apate'nae. Sigisi kaile'mo apakufale'mo mago yosamo agi'amo meya'e hu'a agi ne'aya yosafati'mo kola uvelimo he fi'a alini'e'a apakufale'mo fale'a apate'nae. Mago alu sigisi kaile'mo mago uveli'e mago alagepa atu ne'aiya masave ani'e'mo ali'a fale'a apate'nae. Ani kava'mo hu'a hano hutage'apae'mo magoke magoke a'mafa'nemo apavaleli'a kini vekamo Sekisitegamo u'nae. ¹³ Inagi muki a'mafa'ne anaga'mogimo kini vekamo nopi'mo ugefe'mo hu'apae'mo alagepa kukenamo apakai'apimo hapau'niya agufa kukenamo ali'a vaili'a ute ute hu'nae. ¹⁴ Une'mo kini vekamo nopi'mo faleno haino maimo uno netepi'mo a'ne anaga'ai nopi'mo e'niye. Mago vekamo Sasigasi kini vekamo'a napa tu a'ne anaga'ai note'mo ne'yagaiya vekamo ayapi'mo apate'nae. Ani a'mafa'nemo'mo kini vekalegamo halate mago'e huno o'ugiyamonanafa henaga'amo kini vekamo'a agaefe'mo hausigeno'ae'mo agi aeno ge hisigeno halate agaetegamo ugiye.

¹⁵ Inagi Esata'a kini vekalegamo visiya afina'amo ago afole ai'niye. Ani a'mafa'nemo Amihaili a'mafa'nemo mai'nigeno Amihaili'a Motekai avu'amo'mo mai'niye. Motekai'a Esata'mo avaleno a'mafa'ne'a ya huno agai'niye. Muki vaya'mogimo Esata'mo agete'apae'mo amuse hu'a ate'nae. Inagi Esata'a kini vekamo uno agesiyafe'mo huno'ae'mo, mago ya'mo namiyo, huno ge osu'niya'monanafa Hegai'a a'ne anaga'aite'mo ne'yagaiya vekamo'a hau'niya kukenamo alino vaiteno u'niye. ¹⁶ Ani afina'mo Sekisi'a seveni'a kafugamo kini vekamo mai'neno yagaino apate'niye. Ani kafugamo teni kaie'mo agi'amo Temetiye, hu'a agi ne'aya kaile'mo Esata'a avaleli'a kini vekalegamo u'nae. ¹⁷ Kini vekamo'a Esatafe'mo mago'e huno hau ayamopafi'mo hau'nigeno mago alu a'mafa'ne anaga'mo ve'e'mo magokepi lokae'a ohavae'naya a'mafa'ne anaga'aife'mo ohau'niye. Kini vekamo'a mago'e huno amuse huno ate'niya'mofe'mo Esata agenopale'mo kuvini kakolitamo alino maleno ateteno Kuvini a kanomo Vasiti aimu'yale'mo alino ate'niye. ¹⁸ Inagi kini vekamo'a Esata'mo lusi yagita huno ate'niye. Agaemo muki hogote vaya'e gamani vaya'efe'mo ge hu'nige'a e'a ne'nae. Kini vekamo'a, Nagaemo Esata'mo kuvini a kanomo maisiyafe'mo lekana pai'na ate'nova'mofe'mo nagaemo muki ne'yagauva kote'mo mai'naya vaya'mo maitapa falu hiyo, huno hapa paiteno muki vaya'mo mago'e huno alagepa ya'mo alino apami'niye. Kini vaya'mogimo ali'a ne'apamiya agufa kava huno mago'e ya'mo alino apami'niye.

**Motekai'a kini vekamo ha mae'nigeno kini
vekamo ofalino afa'a mai'niya gemae**

¹⁹ Napa tu afina'mo ve'e'mo magokepi lokae'a ohavae'naya a'mafa'ne anaga'mo apavale'a ali'a anupa hu'a apate'nageno Motekai'a kini vekamo

lafi kegi'ya yu'ilaga kate kipate'mo ala apaki vaya'e'mo magokepi lokaeno mai'niye. ²⁰Hogoteno Motekai'a Esatafe'mo, Yu nofi a'mafa'nemo mai'nove, huka vaya'aife'mo hapa opaiyo, huno ha pai'niye. Esata'a Motekai'mo yagaino ate'niya afinateti'mo ge'amo afitenno akame hu'niya kava huno ani afina'e'mo ge'amo afitenno akame hu'niye. ²¹Motekai'a kini vekamo lafi kegi'ya yu'ilaga kate kipate'mo itopale'mo mai'niya afina'mo lole vekala'moganimmo kini vekamo lafi kegi'ya yu'ilaga kate kipate'mo ne'yagai'a vekala'ani anaki'animo Mikitana'e Telesi'e'mo anaipamo le'nige'ana kini vekamo amagisa'ageno falisiyafe'mo vegemo hu'na'ae. ²²Motekai'a ani lole vekala'mogani hu'na'a gemo afitenno'ae'mo uno Kuvini a kanomo Esatafe'mo ha pai'nigeno Esata'a Motekai agi'alefe'mo uno kini vekae'mo ha pai'niye. ²³Ani gemo aepa'ae'mo kahauya hu'nayana alagi lama ge gemo hu'na'a gemo afi'nae. Afi'naya'mofe'mo apakaemo ani lole vekala'mo anavaleli u'ana yosale'mo anane'mu ae'ana asai'na'age'ana fali'na'ae. Kini vekamo aulagale'mo ani kavafe'mo ava gemo gamani vaya'ai mukufi'mo avo'mo kae male'nae.

**Hemani'a muki Yu vaya'mo naipeleti'mo apaisuge'a
faligae, huno hu male'niya gemae**

3 ¹Henaga'amo aise afina'mo kini vekamo Sekisi'a mago vekamo'a muki ne'yagaiya vaya'mo aeno apakaseno hogote gamani vekamo maisiyafe'mo ani vekamo agi'amo Hemani'a lekana paino ate'niye. Hemani afo'amo'mo Hame'nata'ae, Agagai aginago vekamae. ²Kini vekamo'a muki vaya'aife'mo, Hemani'a ala agi'amo amiyo, huno hapa pai'nige'a muki kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo ape hute'a ala agi'amo ami'naya'monanafa Motekai'a ape huteno Hemani'mo ala agi'amo amisiyafe'mo ohau'niye. ³Kini vekamo lafi kegi'yafi'mo mai'ne'a ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo Motekaife'mo, Na kava hige'kae'mo kini vekamo ge'amo akame nosane, hu'a afi ge'nae. ⁴Apakaemo muki afina'ae afina'ae'mo Motekaife'mo ani kava'ae'mo ha pai'nayana ge'apimo o'afi'niya'mofe'mo u'a Hemanife'mo, Motekai'a, Yu nofi vayapati vekamo mai'nove, huno hapa pai'niye. Apakaemo, Hemani'a Motekai'mo afa'a atesigeno mai'nenno ani agufa kavake'mo huno maisifigeta agegaune, hu'a apakesamo afi'nae. ⁵Hemani'a Motekai'mo ageyana agaetefe'mo ape huteno ala agi'amo o'ami'nigeno ageteno'ae'mo lusi kava huno aipamo le'niye. ⁶Apakaemo Motekaife'mo, Yu nofi vayapati vekamo mai'niye, hu'a ha pai'naya'mofe'mo Hemani'a Motekaikae'mo naipeleti'mo aisiyafe'mo ohau'niya'monanafa muki Motekai nofi vaya'mo Pesiya kotegamo mai'naya Yu nofi vaya'e'mo apaisige'a falisaya kafe'mo agesamo afino kahauya huno agesayafe'mo hu'niye. ⁷Inagi tuolofu'a kafugamo Sekisi'a kini vekamo mai'niya afina'mo napa vani kaimo agi'amo Nisani'e hu'a agi ne'aya kaile'mo Hemani'a na agufa kaile'mo

hainu afina'mo alagepa hu'a Yu vaya'mo apaisaya afinafe'mo kahauya hu'a agesayafe'mo yafateti'mo satu yokalomo le'nae. Ani yokalomo ago le'a kahauya hu'a age'nayana tuolofu kaimo agi'amo A'na kaile'mo apaisaya afina'mo age'nae. ⁸Inagi Hemani'a uno kini vekae'mo ina ge huno ha pai'niye. Mago nofi vaya'mo muki kagaemo ne'yagaina kotegamo mai u'e'a hu'a mai'nae. Ani vaya'mogimo mago alu vaya'mo mani kote'mo mai'naya vaya'mogimo nehaya agufa kava'mo nosae. Apakaemo aeto agufa vaya'mo mai'ne'a kagaemo ne'yagaina kote'mo hu male'nana ke'aepa gemo akame nosae. Ani kava nehaya'mofe'mo kagaemo afa'a apatesanage'a maisaya'mo'mo ani kava'apimo'a alagi kaha o'maesigeno kagaemo kokamo'mo alagi alagepa huno ohanegaiye. ⁹Inagi kini vekae, huno, kagaemo kahau'nisiya'mo'mo ke'aepa gemo huka atalegeno uneno hisige'a muki vaya'mogimo ani ve a'nemo apaisage'a faliyo. Inagi kagaemo ani kava'mo hisanage'apae'mo naipeleti'mo apaisaya vaya'ai miya'apimo nagaemo lusi asole siluva monimo fifti miliyoni kinamo ali'na monimo ne'malana nokafi'mo malegauve, huno ha pai'niye. ¹⁰Kini vekamo'a Hemani'mo ke'aepa gele'mo alagena ya'amo hu maleteno alino lokiya vaino atesiyafe'mo ayateti'mo linimo asagino Hemani'mo Yu vaya'ai kame'apimo ami'niye. ¹¹Kini vekamo'a Hemanife'mo, Monikamo afa'a ate'neka ani vaya'aitegamo na agufa kava'mo huguve huka hisapigi ani kava'mo afa'a huvo, huno ha pai'niye.

¹²Napa vani kaile'mo tetini afina'mo Hemani'a kini vekamo avo'amo nekaya vaya'aife'mo ge hu'nige'a e'nae. E'nageno'ae'mo agaemo muki ge'amo alagi hapa pai'nige'a avo'mo kae'nae. Muki ani kotega mopale'mo mai'naya vaya'ai apake'apifati apake'apifati'mo ani avo'mo kae'nae. Avo'mo ago kaetageno'ae'mo ani avo'mo alino muki agenopa ya'mo hu'a ne'yagaiya vaya'aitegagi gamani vaya'aitegagi hogote vaya'aitegagi huno atalegeno uneno hu'niye. Hemani'a muki ani kae'naya avo'ale'mo kini vekamo Sekisi linileti'mo alagena ya'amo hu male'nigeno kini vekamo'a agai'amo ani avo'mo kae'negekana hu'niye. ¹³Avo'mo alini'a ne'vaya vaya'mogimo ani avo'mo alini u'apae'mo ani kini vekamo'a ne'yagaiya kote'mo ne'yagaiya vaya'mo apami'nae. Muki ani avopi gemo'mo huno'ae'mo, Tetini afina'mo tuolofu kaimo agi'amo A'na kaile'mo muki Yu vaya'mo apaisage'a faliyo. Muki neya ve a'negi anau anekalogi mafa'negi hutapa apaitapa hano hutapa apataleyo. Apaitapa hano hutaletapa muki kagemi ya'apimo aliyo, huno hu'niye. ¹⁴Muki vaya'amogimo afite'a alo hu'a mai'ne'a lekana pai male'naya afina'mo Yu vaya'mo apaisayafe'mo avo'mo kae'naya gemo lekana paitapa muki polovenisi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa paiyo, huno hapa pai'niye. ¹⁵Inagi ani gemo alopa taonimo Susa taonifi'mo gamani yafa lafi kegi'yafi'mo mai'naya vaya'aife'mo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nage'a afi'nae. Kini vekamo'a ani ke'aepa gemo avo'mo alini'a

ne'vaya vaya'aife'mo malagene, huno hapa pai'nige'a u'a alini'a muki haopalegamo u'e'a hu'nae. Kini veka'e Hemani'e'mo fai mai'ne'ana nofi alagafati ani'mo ne'ana mai'na'a'monanafa Susa taonifi'mo mai'naya vaya'mogimo ani gemo afi'a hapau aite'a alu apakesa alu apakesamo afi'nae.

Motekai'a Yu vaya'mo hapa maesiyafe'mo Esatafe'mo afi ge'niya gemae

4 ¹Motekai'a afole ai'niya kavafe'mo ava gemo afitenoe'mo kukenamo alino apake aino ataleteno hosu ulale kukenamo alino vaiteno la'nefamo alino faleteno'ae'mo aipafati'mo atu hae'nigeno alopa gefati'mo faiyosago faino yoke hulino taonifilagamo hai'niye. ²Agaemo kini vekamo yafa lafi kegi'ya kate kipate'mo uno avay'i hu'niya'monanafa lafi kegi'ya yu'ilagamo ohai'niye. Kini vekamo'a, ha'ao, huno hu male'niyanage'a ulale kukenamo vai'a ali'nisaya vaya'mo ani lafi kegi'ya yu'ilagamo afa'a fale'a ohaigae. ³Apakaemo kini vekamo'a hu'niya gemo muki kotegamo mai'naya vaya'aife'mo ae'a hakalo hu'a hapa pai'naya afina'mo muki Yu vaya'mogimo ani gemo afite'apae'mo yulagefa aige ne'ya'mo o'ne'a mosige faiyosago fai'a yokemo hu'a avi'ya huge hu'a mai'ne'apae'mo muki vaya'amogimo ulale kukenamo ali'a vaite'a la'nefafi'mo havae'a mai'nae.

⁴Esata ali'ya'amo ne'aliya a'ne anaga'e yagai'a ne'ataya ve anaga'mogile'mo e'a Motekai'a hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'a ha pai'nageno Esata'a afitenoe'mo lusi kava huno aipamo'mo kana hu'niye. Agaemo Motekai'a ulale kukenamo asagino ataleteno alagepa kukenamo alino vaisiyafe'mo kukenamo alino apami'nige'a alini'a e'naya'monanafa Motekai'a o'ali'niye. ⁵Inagi Esata'a mago vekamo agi'amo Hatakife'mo ge hu'nigeno e'niye. Hataki'a mago kini vekamo a'ne anaga'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a Esata ali'ya'amo alisiyafe'mo kini vekamo'a lekana paino ate'niye. Esata'a Hataki'mo uno Motekai'a hu'niya kava'mo aepa'ae'mo agesiyafe'mo alino ate'nigeno u'niye. ⁶Hataki'a Motekaitegamo uno'ae'mo ali'a anupa hu'a ne'maiya kuma'mo haopale'mo kini vekamo alopa no'mo lafi kegi'ya kate kipate'mo u'niye. ⁷Motekai'a agaetegamo afole ai'niya kavafe'mo Hatakife'mo ava gemo huno ha paiteno'ae'mo, Hemani'a Yu vaya'mo naipeleti'mo laisiyafe'mo alopa monimo kini vekamo'a monimo ne'maleya no'afi'mo malegauve, huno hapa pai'niya gemo ha pai'niye. ⁸Motekai'a Hemani'mo kae'niya avopati'mo mago avo'mo alino Hataki'a ami'nigeno ali'niye. Ani avopi gemo'mo huno'ae'mo, muki Yu vaya'mo apaige'a faliyo, huno avo'mo kae male'niya avo'mo alino Hataki'mo amitenoe'mo, Esatafe'mo muki afole aisiya kavafe'mo ava gemo huka ha paiyo, huno ha pai'niye. Hataki'a uno Esatafe'mo ha paisigeno Esata'a uno kini vekae'mo afi gesigeno kini vekamo'a muki Yu vaya'aife'mo hau huno apateno. ⁹Inagi Hataki'a

uno Esatafe'mo Motekai'a muki hu'niya ge'amo ha pai'niye. ¹⁰ Esata'a ani gemo afitenoa'e'mo Hataki'mo uno mago gemo Motekaife'mo ha paisiyafe'mo alino ate'nigeno u'niye. ¹¹ Esata'a huno'ae'mo, ina ge huka ha paiyo, Kini vekamo afa'a u'na o'agegauve. Inagi kini vekamo'a mago vekae'mo ge hisigeno'aeke'mo mai'neno yagaino ne'apateya nopi'mo haigiye. Inagi mago vekae'mo ge osu'nisigeno agai'amo haisiyana naipeleti'mo aisageno faligiye. Ani ke'aepa gemo ae'a aga nesaya ka'mo magoke ka'mo hane'niyana mago vekamo afa'a nehaisigeno'ae'mo kini vekamo'a goli hayopa kayo'aleti'mo alino ako'ya huno lekana paino atesiya'mo'mo ani vekamo ofalino agaetegamo afa'a ugiye. Muki vaya'amo kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vaya'e afa vaya'mogi'e'mo ani ke'aepa gemo ago afi'nae. Inagi magoke kai agufa kana'amo ago u'niyana nagaefe'mo ge osu'niye.

¹² Hataki'a uno ani gemo Motekaife'mo ha pai'nigeno afitenoa'e'mo ¹³ ina ge hutapa Esatafe'mo ha paiyo, kini vekamo nopi'mo mai'nana'monanafa fiku yanageka ae'na kasalo paegauve, huka kagesamo afigane. Muki Yu vayatimo alisaya agufa hanageke ya'mo kagae'e'mo afa'age'mo aligane. ¹⁴ Inagi kagaemo ani afina'mo ge osuka maisana'mo'mo mago laha maesiya kava'mo alu kateti'mo lagaetegamo afole aigiye. Afole aigiya'monanafa kagaemo falisanage'apae'mo muki afokamo nofi vaya'a'e'mo alagike'mo fali'a hano hugae. Fali'a hano hugaya'mofe'mo mani agufa hosu afina'mo lagaemo Yu vaya'mo laha maesanafe'mo kuvini a kanomo mai'nisapi huta o'afi'none. ¹⁵ Inagi Esata'a ani gemo afitenoa'e'mo, Ina ge hutapa Motekaife'mo ha paiyo, huno hapa pai'niye. ¹⁶ He, kanalene. Kagaemo uka Susa taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mo apavaleka alika anupa huka apatege'apao lole'e mago'e afina'e hani'ilaga'e'mo ne'ya'e ani'e'mo o'netapa mositapa maiyo. Ani kava huta nagae'e ali'ya'nimo ne'aliya a'ne anaga'e'mo ne'ya'mo o'neta mosigune. Ke'aepa gemo amagi'na atalesuvana kini vekalegamo haiguve. Inagi ani kava'mo hisugeno naipeleti'mo naisige'na falisuvana kanalene afa'a faliguve, huno ha pai'niye. ¹⁷ Motekai'a Esata'mo ha pai'niya gemo afitenoa'e'mo kini vekamo yafa lafi kegi'ya kate kipateti'mo ataleno uno Esata'a huvo, huno ha pai'niya kava'mo hu'niye.

**Esata'a kini vekae'mo afi ge'nige'ana Hemani'e'mo
alopa ne'yate'mo e'na'a gema**

5 ¹ Esata'a ne'ya'mo o'neno lole'e mago'e afina'mo mosino mai'neno kuvini kukenamo alino vaiteno'ae'mo uno kini vekamo lafi kegi'ya yu'ilagamo faleno haino kini vekamo aeno anagi male'neno fai mai'neno yagaino ne'apateya no'mo haopale'mo he tino mai'nigeno'ae'mo kini vekamo'mo no'afi'mo ne'yagaiya siate'mo fai mai'neno kumategamo aulu heno ageno mai'niye. ² Kini vekamo'a Esata'mo ageyana malaga

mai'nigeno ageteno'ae'mo Esatafe'mo amuse huteno'ae'mo goli hayopa kayo'mo ali'niya aya'mo aeno hayo huteno alino ako'ya huno ateteno lekana pai'niye. Inagi Esata'a ageteno'ae'mo uno haopaleti'mo ani kayo'mo atupale'mo ayateti'mo ame ali'niye. ³Kini vekamo'a huno'ae'mo, Kuvini a kanomo Esatao, Na agufa yafe'mo kahau'niye. Inagi kahau'nisiyana nagaemo ne'yagauva kopati'mo folagapati ali'na fako hu'na magokayaga ko'amo kamiguve. ⁴Esata'a ge'ale'mo aeno atagaina huno ha paino'ae'mo, Kini vekae, Kahau'nisiyana Hemani'e'mo hemeni hani'ilagamo alopa yagita hu'na kate'nova ne'yate'mo e'ao, huno ha pai'niye. ⁵Kini vekamo'a, Malage hutapa uta Hemani'mo avalelitapa egeno'ao kuvini'mo hau'niya kava'mo hino, huno hapa pai'niye. Inagi kini veka'e Hemani'e'mo Esata'a alopa yagita hu male'niyategamo u'na'age'apae'mo magokepi'mo fai'a mai'nae. ⁶Nofi alagafati ani'mo ne'ne'apae'mo kini vekamo'a halate Esatafe'mo afi ge'niye. Na agufa yafe'mo kahau'nifigi naha paige'na kamino. Inagi kagaemo hukae'mo nagaemo muki yagai'na ne'apatova kopati'mo folagapati alika fako huka magokayaga'amo namiyo, huka hisana'mo'mo afa'a ali'na fako hu'na kamiguve. ⁷Inagi Esata'a kini vekamo ge'ale'mo aeno atagaina huno ha pai'niye. Ge hu'na kafi gesuva gemo hane'niyana ⁸amuse huka ne'natesanana muki yafe'mo kafi gesugekae'mo he kanalene, hukage'mo hugana'mofe'mo egamo mago'e hu'na lanakaitani ne'ya'mo Hemani'e'mo yagita hu'na lanategauvanagi e'ao. Nagaemo nahau'nisiya yafe'mo ani afinake'mo kaha paiguve.

**Hemani'a Motekai'fe'mo naipeleti'mo aisugeno
faligiye, huno hu male'niya gema'e**

⁹Hemani'a ne'ya'mo neteno ataleno nelamino'ae'mo lusi kava huno amogaga aiteni aipamo'mo kanale hu'niye. Ne'uno'ae'mo ageyana Motekai'a kini vekamo yafa lafi kegi'ya kate kipate'mo itopale'mo mai'niyateti'mo he tino ape huteno ala agi'amo o'ami'nigeno'ae'mo Hemani'a lusi kava huno aipamo leno ate'niye. ¹⁰Aipamo leno ate'niya'monanafa hau'niya kava'mo malage huno osuno afa ateno no'alegamo uno ava'yi huteno'ae'mo ao vaye'e a'amo Selesi'efe'mo ge hu'nige'a e'nae. ¹¹E'a mai'nageno'ae'mo agaemo huno'ae'mo, nagaemo asole moni'nimo malege asole mafa'ne'nimo ali'na apatege hu'na mai'nove. Kini vekamo'a ala agi'amo alino amiteno alopa ali'ya'mo ami'nige'apae'mo asole vaye'mo kini vekamo gamani vaye'a'e ali'ya'amo ne'aliya vaye'amogi'e'mo agae aiyafike'mo ne'maiya kavafe'mo ava gemo huno hapa pai'niye. ¹²Mago'e gemo hapa paino'ae'mo, Kuvini a kanomo Esata'a alopa yagita huteno'ae'mo kini veka'e nage'efeke'mo e'ao, huno ge hu'niye. Mago alu vaye'aife'mo ge osu'nifa la'agaefeke'mo ge hu'niyanageta'a egamo uta'a agae'e'mo halate ne'ya'mo negau'ae,

huno hapa pai'niye. ¹³Huno hapa pai'niya'monanafa Yu vekamo Motekai'a kini vekamo lafi kegi'ya kate kipate'mo itopale'mo mai'nige'na agete'nae'mo nagaemo nagesamo afuvana mani alagepa ya'mo ina agufa ya'mo hane'niye, huno hapa pai'niye. ¹⁴Selesi'a Hemani a'amo'e muki ao vaya'mogi'e'mo, Afiyo, hu'a, mago vaya'aife'mo hapa paige'apao mago posi yosamo yatala'amo tuveti mitamo male'a agete'a ali'a fai'a ateyo. Ega netepi'mo uka kini vekae'mo afi gekae'mo, Motekai'mo lugo'afi'mo ane'mu aeka asaisanageno faligiye. Kagaemo ani kava hisanageno'ae'mo kaipamo'mo falu hu'nisigeka kamogaga aika kini veka'e'mo uka ne'ya'mo negane, hu'a ha pai'nae. Hemani'a ani gee'mo hau'nigeno vaya'aife'mo hapa pai'nige'a yatala posi yosamo ali'a fai'a ate'nae.

Kini vekamo'a Motekai'mo ala agi'amo ami'niya gemae

6 ¹Ani hani'ilagamo kini vekamo au kalesiyafe'mo havae'niya'monanafa au okaleno afa'a mai'nenoe'ae'mo agai'amo yagaino ne'apateya kote'mo afole ai'niya kavafe'mo ava gemo avo'mo kae'a ne'malaya mukue'mo mago vekae'mo, alinika eno, huno ha pai'nigeno alinino eno kini vekamo aulagale'mo ani mukufi'mo lekana pai'niye. ²Inagi lole vekala'mo Mikitana'e Telesi'e'mo kini vekamo lafi kate kipate'mo hogote'ana ne'yagai'a vekala'ani anava gemo hane'nigeno lekana pai'niye. Ani lole vekala'moganimo kini vekamo amagisa'ageno falisiya kafe'mo kahauya neha'ageno'ae'mo Motekai'a ani hisa'a kavafe'mo anava gemo afiteno'ae'mo eno kini vekae'mo ha pai'niya anava gemo lekana pai'nigeno kini vekamo'a ani gemo afi'niye. ³Afiteno'ae'mo, Ani alagepa kava'alefe'mo haiya agufa kava'mo hu'a Motekai'mo ala agi'amo ami'nae, huno apafi ge'nige'apae'mo kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogi, Agaetefe'mo mago kava'mo osu'nae, hu'a ha pai'nae.

⁴Inagi kini vekamo'a, Hemenimo ina la'mo no'mo lafi kegi'yafi'mo mai'niye, huno apafi ge'niye. Hemani'a ani afina'mo alo hu male'niya yosale'mo Motekai'mo ane'mu aeno asaisiyafe'mo kini vekae'mo afi gesiyafe'mo haine'niye. ⁵Kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo agete'apae'mo, Hemani'a kagaemo kagesiyafe'mo ago eno kagava mai'niye, hu'a ha pai'nageno kini vekamo'a, avalelitapa haiteyo, huno hapa pai'niye. ⁶Inagi Hemani'a faleno haine'nigeno'ae'mo kini vekamo'a, Afiyo, huno, mago vekamo mai'niyanage'na nagaemo ala agimo ali'na amiguva'monanafa nagaemo agaetegamo na agufa alagepa kava'mo huguve, huno afi ge'nigeno'ae'mo Hemani'a aipafi'mo agesamo afino'ae'mo, kini vekamo'a ani kava'mo ina lategamo hisiyafe'mo ani gemo hu'niye. Mago vaya'mo o'mai'nafa nagaekemo mai'nove, huno agesamo afi'niye. ^{7,8}Inagi Hemani'a kini vekamo ge'ale'mo aeno atagaina huno ha paino'ae'mo, Kini vekae, ala agi'amo alisiya vekalegamo ina kava'mo huvo. Kini vekamogamo yatala lokiya kukenamo alika

ne'vaina kukena alige hosimo fai ne'maina hosimo agenopale'mo kini kakolitagana agufa ya'mo ali'a male'a ate'naya hosimo avalege huli'a egae. ⁹Kagae nofi vayapati'mo mago hogote vekae'mo ge hugeno'ao ani vekamo'a kukenakafati'mo mago alino vaino ateteno hosile'mo avaleno faino ateno. Ani vekamo hosile'mo haino fai mai'nisigeno ani hogote vekamo'a taonifi'mo vaya'mo ali'a anupa hu'a ne'maiya yate'mo avalelino vino. Ani lole vekala'mo ne'u'anae'mo kagae nofi vekamo'mo ge huno'ae'mo, Mani vekamo ageyo, huno, kini vekamo'a amuse huno ateteno ala agi'amo amisiyafe'mo hau'nisiya vekalegamo ani agufa kava'mo hugiye, huno ge hugiye. ¹⁰Kini vekamo'a ani gemo afiten'ae'mo Hemanife'mo ina ge huno ha pai'niye. Malage huka uka kukena'nimo alige hosi'nimo avalege hulika eka Yu vekamo Motekaitegamo kagaemo naha pai'nana agufa kava'mo huvo. Agaemo kini vekamo lafi kegi'ya kate kipate'mo itopale'mo mai'negaiye. Muki naha pai'nana gemo akame huka agaetegamo ani agufa kava'mo huvo, huno ha pai'niye. ¹¹Hemani'a kini vekamo ge'amo akame huno uno kukena alige hosi avalege hulineno Motekai'mo vaino ateteno Motekai'a hosile'mo haino fai mai'nigeno Hemani'a taonifi'mo ali'a anupa hu'a ne'maiya yate'mo avalelino u'niye. Anakaemo ne'u'anae'mo Hemani'a alopa gefati'mo ge huno hapa pai'niye. Ageyo, huno, kini vekamo'a ala agi'amo amisiyafe'mo hau'nisiya vekalegamo mani agufa kava'mo hugiye, huno hapa pai'niye.

¹²Henaga'amo Motekai'a halate aino atagineno kini vekamo lafi kegi'ya kate kipate'mo u'niya'monanafa Hemani'a agenopale'mo lavolavoleti'mo aino ati kaelineno yulagefa aime aime no'alegamo atagineno nagu nagu huno u'niye. ¹³Uno'ae'mo a'amo Selesi'e muki ao vaya'efe'mo agaetegamo muki afole ai'niya kavafe'mo ava ge huno hapa pai'nige'apae'mo a'a'e muki ao vaya'mo agete'a afi'naya vaya'mogi'e'mo, Motekai'a alagi kame huno kate'niyanageka alagi aepa fai'nanageka alagi asagauka aisanafe'mo hane. Yu nofi vekamo mai'niya'mofe'mo kagaemo alagi aeka o'agaseganageka alagike'mo asagauka aigane, hu'a ha pai'nae. ¹⁴Ani gemo nehage'apae'mo kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo Hemani'mo avaleli'a Esata'a alopa yagita hu male'niyategamo visayafe'mo malage hu'a u'nae.

Esata'a Hemani'mo agoti huno ate'niya gemae

7 ¹Inagi kini veka'e Hemani'e'mo Esata'e'mo u'ana ne'ya'mo nesayafe'mo u'na'ae. ²Lole afina'mo utege'anae'mo nofi alagafati ani'mo ne'ne'apae'mo kini vekamo'a Esatafe'mo ina ge huno afi ge'niye. Kuvini Esatao, huno, Na agufa yafe'mo kahau'niye. Kahau'nisiya yafe'mo naha paige'na kamino. Inagi kagaemo kahau'nisiya'mo'mo nagaemo muki ne'yagauva kopati'mo folagapati ali'na fako hu'na magokayaga ko'amo kamiguve, huno ha pai'niye. ³Esata'mo kuvini a kanomo'mo,

kini vekae, huno, amuse huka ne'natesanana kahau'nisigekae'mo nagae'e vaya'ni'e'mo ofalita afa'a maisunafe'mo naha mao, hu'na kafi nekove.

⁴Mago vekamo'a nagae'e vaya'ni'e'mo laisigeta falisunafe'mo lagufamo ago maketi hu male'niye. Lagaemo afa vaya'mo mai'neta kalavusi ali'ya'mo afa'a alita maisunafe'mo lagufamo maketi hu male'niyesinana kanalenageno getimo alagi ohane'niyesine. Falisunageno'ae'mo kini vekamo'a ne'yagaiya ko'alegamo muki ya'amo alagepa huno ohaneno ago asagauno aigiye. Kametimo'a kini vekamo anona'alefe'mo afa'a o'amigiye, huno hapa pai'niye.

⁵Kini vekamo Sekisi'a ani gemo afiten'ae'mo Esatafe'mo, haiya agufa hosu vekamo'mo koli osuno'ae'mo ani agufa himu'namu gemo hu'niye. Ani vekamo haiya'ale'mo mai'niye, huno afi ge'niye. ⁶Esata'a ge'ale'mo aeno atagaina huno ha paino'ae'mo, Ani hosu vekamo Hemanifeke'mo nehugeno'ae'mo kametimo agaemo mai'niye, huno ha pai'niye. Hemani'a kini veka'e kuvini a kano'efe'mo koli nehigeno'ae'mo lusi kava huno atete hau'niye. ⁷Kini vekamo'a Esata'mo hu'niya gemo afiten'ae'mo lusi kava huno aipamo le'nigeno ne'ya'mo o'nen'ataleno he tino kumatega lamino no'ale'mo hane'niya hoyafi'mo lami'niye. Hemani'mo, kini vekamo'a ago namagigiye, huno agesamo afiten'ae'mo Esatafe'mo afi gesigeno kini vekamo'mo o'amagino ha maesiyafe'mo nopi'mo mai'niye. ⁸Inagi kini vekamo kumatega hoyafi'mo maigeno ataleno nopi'mo haineno ageyana Hemani'a Esata'mo havae'niya hipale'mo ago'ya faino havaeno mai'nigeno ageteno'ae'mo, hae, huno, ani vekamo'mo nagai'ni naulagale'mo kuvini ategamo hosu kava'mo hisiyafe'mo nehifiye, huno hutege'apae'mo u'a Hemani augosafi'mo lavolavoleti'mo ai'a ati kae'a ate'nae. ⁹Mago vekamo kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vekamo agi'amo Ha'mona'a huno'ae'mo, Hemani'a agai'a no'ale'mo lusi yatala posi yosamo faino ate'niya yosale'mo Motekai'mo ane'mu aeno asaisiyafe'mo faino ate'niya monanafa kini vekae, hu'na, Motekai'a kaha mae'niya vekamo mai'niye. Kini vekamo'mo, lapakaemo Hemani'mo avalelitutapa agai'amo ani posi yosale'mo ane'mu aetapa asaigeno falino, huno hapa pai'niye. ¹⁰Inagi Hemani'a Motekai'mo faligiye, huno alo huno ate'niya yatala posi yosale'mo ane'mu ae'a asai'nae. Ani kava'mo hu'nageno'ae'mo kini vekamo'a aipamo le'niya kava'amo hano hu'niye.

**Kini vekamo'a Yu vaya'aife'mo utapa kame vayatapi'e'mo
kame hiyo, huno hapa pai'niya gemae**

8 ¹Ani afina'mo Kini vekamo Sekisi'a Yu vaya'ai kame'apimo Hemani no'amogi kagemi ya'amogi alino Kuvini a kanomo Esata'mo ami'niye. Esata'a kini vekae'mo, Motekai'e nagae'e'mo magoke kolatala'mo mai'no'ae, huno ha pai'niya'mofe'mo Motekai'a kini vekamo aulagale'mo eno he ti'niye. ²Kini vekamo'a hogoteno Hemani ayateti'mo

asagi'niya linimo alino agai'a ayate'mo vaigeno halate asagino Motekai ayate'mo vaino ate'niye. Ani linile'mo kini vekamo alagena ya'amo hane'niye. Esata'a Motekai'mo lekana paino ate'nigeno muki Hemani kagemi yate'mo yagai'niye.

³Inagi halate Esata'a uno kini vekamo aiyafi'mo ago'ya faino mai'neno avi'ya'mo nehuno'ae'mo kini vekae'mo, Kanalenageka Hemani'a Yu vaya'mogitalegamo hisiya hosu kavafe'mo hu male'niya gelefe'mo muki vaya'aife'mo, Yu vaya'aitegamo ani agufa kava'mo osiyo, huka hapa paiyo, huno ha pai'niye. ⁴Ha pai'nigeno kini vekamo'a aipafi'mo he, kanalene, huno agesamo afiten'ae'mo goli hayopa kayoteti'mo alino ako'ya huno lekana paino ate'nigeno Esata'a kini vekamo aulagale'mo he tino mai'niye. ⁵He tino mai'neno'ae'mo, Kini vekae, kagaemo kahau'nisiya'mo'mo nagaefe'mo kahau'ninageka nagaemo hu'nova gee'mo kanalene, huka kagesamo afi'nisana'mo'mo Hemani'a hogoteno hu male'niya gemo aeka kalo paesanafe'mo ge huka atalegeno muki vaya'aitegamo uneno hisige'a afite'a Hemani'a hu male'niya gemo akame osiyo. Hemani'a avo'mo kae male'niya gemo'mo muki kagaemo ne'yagaina kote'mo mai'naya Yu vaya'aife'mo, apaitapa hano hutapa apataleyo, huno avo'mo kae male'niye. ⁶Nagae vaya'aitegamo ani agufa hanageke ya'mo afole aisige'na agete'nae'mo haiya kava hu'na alagepa hu'na maiguve. Magoke kola'mo naipeleti'mo apaisage'a falisage'nae'mo nagaemo haiya agufa kava'mo hu'na alagepa hu'na maiguve, huno ha pai'niye.

⁷Kini vekamo Sekisi'a kuvini a kanomo Esata'e Yu vekamo Motekai'efe'mo, Afi'ao, huno, Hemani'a Yu vaya'mo lapaino hano hisiyafe'mo hu'niya'mofe'mo nagaemo ago ane'mu ae'na asai'nove. Asaite'na muki ya'amo ago ali'na Esata'mo ami'nove. ⁸Lanakaitanige'mo Yu vaya'mo hapa maesiya agufa avo'mo lanahau'nisiya gemo hutana kaetetana nagae nagimo afa'a kaetetana linileti'mo alitana alagena ya'nimo ani avote'mo hu male'ao. Mago avote'mo nagae nagimo haneteno alagena ya'nimo hane'nisige'a agete'apae'mo magoke vekamo'a afa'a aeno kalo paeno o'atalegaiye.

⁹Inagi ani kava'mo hisayafe'mo tuveti tali afina'mo tali kaimo agi'amo Sivani kaile'mo ani kafugafi'mo Motekai'a kini vekamo avo'amo nekaya vaya'aife'mo ge hige'a e'nae. Agaemo mago gemo hapa pai'nige'a ani gemo avo'mo kae'nae. Ani avo'mo kae'a atalageno Yu vaya'aitegagi muki kotega polovenisifi'mo ne'yagaiya vaya'aitegagi hogote gamani vaya'aitegagi kini nofi vaya'mo ne'yagaiya vaya'aitegagi vani hataleti tuveti seveni'a polovenisi kote'mogi huno uneno huteno Itiya koteti'mo aepa faiteno uno Itiyopiya kotegamogi huno uneno hu'niye. Ani avo'mo Yu gefati'mo kaege alu kote alu kote'mo mai'naya vaya'ai apake'apifati apake'apifati'mo kaege hu'a avo'mo kae'nae. ¹⁰Motekai'a, ani avote'mo

kini vekamo agi'amo avo'mo kaege lini'aleti'mo alagena ya'amo huge hiyo, huno hapa pai'nige'a ani kava'mo hu maletageno avo'mo ali'ni'a ne'vaya vaya'aina alino apami'nige'a kini vekamo lafi kegi'yafati'mo u'a lusi kava hu'a nagu nagu hu'a ne'vaya hosimo apavaleli e'a ani hosile'mo fai maite'a malage hu'a alini'a muki haopalegamo u'e'a hu'nae. ¹¹Ani avo'mo'a huno'ae'mo, Kini vekamo'a muki taoni'afi'mo mai'naya Yu vaya'mogitapamo afixo, huno, lapakaemogi a'netapimogi mafa'netapimogi hu'a naipeleti'mo lapaigefe'mo hisaya vaya'mo anona'apilefe'mo lapakaemo kame hutapa apategae. Kame hisayafe'mo haiya vaya'mogimofi alu kotega mai'naya vaya'mogi'e'mofi hutapa kame hutetapa apaitapa hano hutaletapae'mo muki kagemi ya'apimo afa'a aligae, huno hapa pai'niye. ¹²Kini vekamo Sekisi'a yagaino ne'apateya kote'mo ani kava'mo tetini afina'mo tuolofu kaimo agi'amo A'na kaile'mo Yu vaya'mogimo alo hu'a mai'ne'apae'mo kame hisayafe'mo lekana pai male'niye. ¹³Ani gemo muki kotega hapa paige muki vaya'aife'mo hapa paige hutapa hapa paiyo. ¹⁴Avo'mo alini'a ne'vaya vaya'mo hosile'mo hai'a fai mai'ne'a malage hu'a alini'a nagu nagu hu'a u'nae. Kini vekamo'a viyo, huno hu'niya gemo'mo huno'ae'mo, malagene, huno hu'nige'apae'mo nagu nagu hu'a alini'a u'nae. Ani kava hu'a alopa taonimo Susa taonifi'mo gamani yafa lafi kegi'yafi'e'mo ani gemo hapa pai'nae.

¹⁵Apakaemo kini vekamo'a ne'vaiya agufa kukenamo yaveyave ya'amo hanege oko ya'amo hanege huno hane'niya kukenamo ali'a Motekai'mo vai'a atete'apae'mo mago haesa lavolavomo yatala lavolavomo ali'a kofi'a ate'nae. Inagi mago kini kakolitamo alopa goli kakolitamo ali'a agenopale'mo male'a ate'nageno Motekai'a kini vekamo ataleno lami'niye. Susa taonifi'mo mai'naya vaya'mogimo agete'apae'mo lusi kava hu'a amuse hu'a atete'a apamogaga ai'nae. ¹⁶U'nige'apae'mo muki Yu vaya'mogi apaipamo'mo lusi kava huno kanale hu'nigeno apaipamo'mo falu hu'nige'a mai'nae. Muki vaya'mogimo Yu vaya'aife'mo ala apaki'apimo apami'nae. ¹⁷Muki kotega'e taonifi'e'mo mai'naya Yu vaya'mogimo kini vekamo'a hu'niya gemo afite'apae'mo mago afina'mo lekana pai malete'a alopa yagita hu'a ne'a apamogaga ai'a mai'nae. Muki mago alu asole vaya'mogimo Yu vaya'aife'mo koli'apimo hute'apae'mo Yu vaya'age'mo ha male'nae.

Yu vaya'mogi kame vaya'apimo naipeleti'mo apai'naya gemae

9 ¹Tuolofu kaimo agi'amo A'na kaile'mo tetini afina'mo Kini vekamo'a ani kava'mo hiyo, huno hu male'niya kava'mo hisaya afina'mo ago afole ai'niye. Yu vaya'ai kame vaya'apimogi, aeta apaka segaune, hu'a hu'naya'monanafa Yu vaya'mogimo apakaefe'mo alagi ohapau'niya vaya'mo ago ae'a apaka se'nae. ²Yu vaya'mogimo

Kini vekamo Sekisi'a muki ne'yagaiya kote'mo hane'niya taonifi'mo mai'naya kame vaya'apimogi anona'apilefe'mo kame hisayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. Muki vaya'amogimo Yu vaya'aife'mo koli'apimo hu'naya'mofe'mo mago vaya'mogimo alagi afa'a ae'a apaka ose'nae. ³Muki kotegamo ne'yagaiya vayanagi muki gamani vayanagi muki kini vekamo ali'ya'amo ne'aliya vayanagi hu'a Motekaife'mo koli hu'naya'mofe'mo Yu vaya'mo hapa mae'nae. ⁴Muki vaya'amogimo agayana kini vekamo'a Motekai'mo alopa napamo alino amige lokiya'amo alino amige hu'nige'a age'nae. Inagi muki afina'mo Motekai'a lokiya'amo'mo mago'e huno afole ai'niye. ⁵Inagi muki Yu vaya'mogimo apayapi'mo lusi kava hu'a naipe'apimo ali'ne'a asole kame vaya'api'e'mo kame hute'a naipeleti'mo apai'nage'a fali'nae. Apakaemo alagi apakaefe'mo ohapau'niya vaya'aitegamo hapau'niya agufa kava'mo afa'a hu'nae. ⁶Susa taonifi'mo gamani yafa lafi kegi'yafi'mo Yu vaya'mogimo faefu hataleti'a vaya'mo naipeleti'mo apai'nage'a fali'nae. ⁷⁻¹⁰Yu vaya'mogimo Hemani mafa'ne anaga'amo naya lole'a mafa'ne anaga'mo naipeleti'mo apai'nae. Ani Yu vaya'ai kame'apimo Hemani afo'amo'mo Hema'nata'ae. Hemani mafa'ne anaga'amogi apaki'apimo Pasanata'agi Talifoni'agi Asapata'agi Polata'agi A'naliya'agi Ali'nata'agi Pamasita'agi Alisai'agi Alitai'agi Vaisata'agi hu'a naipeleti'mo ago apai'naya'monanafa Yu vaya'mogimo kagemi ya'apige'mo o'ali'nae.

¹¹Susa taonifi'mo gamani yafa lafi kegi'yafi'mo mai'naya vaya'mo Yu vaya'mogimo na magi vaya'mo naipeleti'mo apai'nafi hu'a kini vekae'mo ha pai'nae. ¹²Kini vekamo'a Kuvini a kanomo Esatafe'mo ina ge huno ha pai'niye. Yu vaya'mogimo Susa taonifi'mo gamani yafa lafi kegi'yafatike'mo faefu hataleti'a kame vaya'apimo naipeleti'mo apai'nage'a fali'nae. Ani kava hu'a Hemani mafa'ne anaga'amo naya lole'a mafa'ne anaga'mo naipeleti'mo ago apaite hu'nae. Muki alu kotegati'e'mo na agufa kava'mo hu'nae. Na agufa kavafe'mo ge huka nafi gesapi ani kava'mo afa'a huguve. Mago'e kavafe'mo kahau'nisigekae'mo ge huka nafi gesana'mo'mo afa'a he, hu'nage'mo huguve. ¹³Esata'a, kini vekae, huno, kagaemo kahau'nisiya'mo'mo egamo Yu vaya'mo afa'a apate'nege'apao Susa taonifi'mo magoke agufa kavake'mo hiyo. Inagi Hemani mafa'ne anaga'amo naya lole'a mafa'ne anaga'ai apakufa'amo posi yosale'mo apane'mu ae'a asaiyo. ¹⁴Inagi kini vekamo'a, ani kava'mo hiyo, huno hapa pai'niye. Agaemo Susa taonifi'mo ani ke'aepa gemo avo'mo kae male'nige'a Hemani mafa'ne anaga'mo naya lole'a vaya'ai apakufa'amo posi yosale'mo apane'mu ae'a asai'nae.

¹⁵Inagi kaimo agi'amo A'na kaile'mo fotini afina'mo Susa taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogimo halate ali'a anupa hute'a mago'e hu'a tali hataleti'a vaya'mo naipeleti'mo apai'naya'monanafa kagemi ya'apimo o'ali'nae.

¹⁶Kini vekamo'a muki ne'yagaiya kotegamo mai'naya Yu vaya'mo ofali'a afa'a maisayafe'mo ali'a anupa hute'a seveti faefu tauseni'a kame vaya'apimo naipeleti'mo apaite'a mai'a falu hu'nae. Naipeleti'mo apai'naya'monanafa kame vaya'apimogi kagemi ya'apimo o'ali'nae. ¹⁷Ani kamemo muki taoni'afi'mo A'na kaile'mo tetini afina'mo hu'nae. Fotini afina'mo mai'a falu hute'a alopa yagita hu'a ne'ne'a lusi kava hu'a apamogaga ai'naya'monanafa ¹⁸Susa taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogimo fiftini afina'mo mai'a falu hu'nae. Apakaemo tetini afina'e fotini afina'e'mo kamemo hute'a fiftini afina'mo mai'a falu hute'a alopa yagita hu'a ne'ne'a lusi kava hu'a apamogaga ai'nae. ¹⁹Ani kavatefe'mo aise taonifi'mo yafa lafi kegi'yamo ohane'niya taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogimo A'na kaile'mo fotini afina'mo hopa afina'mo lekana pai malete'a alopa yagita hute'a lusi kava hu'a ne'ne'a apamogaga ai'a apakai'apimo magoke magoke vaya'mo hapa mae'a apamogaga ya'mo ali'a apami'nae.

**Mago alopa ne'yafe'mo Yu gefati'mo agi ae'apae'mo
Pulimi ne'yane, hu'a agi ae'naya gemae**

²⁰Motekai'a ani afina'mo afole ai'niya kavafe'mo ava gemo huno avo'mo kaeno atalegeno haopale'mo mai'naya Yu vaya'aitegamo uge afa'gi kotegamo mai'naya Yu vaya'aitegamo uge kini vekamo Sekisi'a yagaino ne'apateya kotegamo atalegeno uge huno uneno hu'niye. ²¹Agaemo hapa paino'ae'mo, Muki kafuga'ae'mo A'na kaimo fotini afina'e fiftini afina'e'mo hopa kava'mo hiyo. ²²Ani lole afina'mo Yu vaya'mogimo kame vaya'api'e'mo kame hute'a hu'a ae'a apakasete'a mai'a falu hu'nae. Ani kaile'mo apaipamo'mo kana hu'niya kava'apimo anonalefe'mo apamogaga ai'nae. Yulagefa ai'naya kava'apimo anona'ale'mo hopa kava'mo hu'nae. Motekai'a, Ani lole afinafe'mo alopa yagita huge lapamogaga aige lapao vaya'e kagemi ya'apimo o'male'nisaya vaya'e'mo fiku hapa maetapa apamige hiyo, huno hapa pai'niye. ²³Motekai'a ani gemo avo'mo kae male'nige'apae'mo Yu vaya'mogimo akame hu'a muki kafuga'ae kafuga'ae'mo hopa kava'mo hu'a mai'nae. ²⁴Hemani'a Hame'nata mafa'ne'amo Agagai nofi vekamo'a Yu vaya'ai kame'apimo mai'nen'o'ae'mo muki Yu vaya'mo apaino hano huno apatalesiyafe'mo agesa afi'niye. Agaemo apaisige'a falisaya afinafe'mo kahauya huno agesiyafe'mo satugana agufa yokalomo leno kahauya hu'niye. Ani yokaloe'mo Yu gefati'mo agi'amo Pulie. ²⁵Kahauya hu'niya'monanafa Esata'a kini vekalegamo u'nigeno'ae'mo kini vekamo'a Hemani'mo hosu kava'mo hisiyafe'mo agesamo afi'niya kava'amo'mo agai'a agenopale'mo asagauno aisige'a agai'a'e muki mafa'ne anaga'a'e'mo posi yosale'mo apane'mu ae'a asaisayafe'mo ke'aepa gemo avo'mo kae'niye.

²⁶Hemani'a Puli yokalomo le'niya'mofe'mo ani hopa afinafe'mo agi'amo Pulimie hu'a agi ate'nae. Ani avo'mo ava gemogi age'naya

kavafenagi apakaetegamo afole ai'niya kavafe'mogi hu'a ²⁷Yu vaya'mogimo ke'aepa gemo hu malete'apae'mo, Lagaemogi muki laginago vaya'mogi alu nofi vaya'mo e'a Yu nofi vayapi'mo maisaya vaya'mogi'e'mogi hu'a muki kafuga'ae'mo hiyo, huta hu'nona gemo akame hute'a ani lole afinatefe'mo apamogaga ai'a hopa kava'mo hiyo, hu'a hu'nae. ²⁸Inagi muki magoke magoke Yu afamo anaga'mogimogi henaga'amo muki afole aisaya vaya'mogimogi muki polovenisifi'mo mai'naya vaya'mogimogi muki alope taonifi'mo mai'naya vaya'mogimogi hu'a muki kafuga'ae'mo ani alope afina'mo Pulimi afinafe'mo apakesa afite'a mai'a falu hugae. Fiku yanage'a henaga'amo apake kanigiye, hu'a hu'nae.

²⁹Apiheli a'mafa'nemo Kuvini a kanomo Esata'e Yu vekamo Motekai'e'mo mago'e alu avo'mo kaete'ana ani lole Pulimi afinafe'mo hane'niya gele'mo ali'ana male'na'ae. Himamu'anileti'mo hopa hisaya kava'mo ali'ana lokiya vai'ana ate'na'ae. ³⁰Motekai'a muki vani hataleti tuveti seveni'a polovenisifi'mo mai'nageno kini vekamo'a yagaino ne'apateya Yu vaya'aitegamo ani avo'mo kaeno atale'nigeno u'niye. Ani avopi'mo apaipamo'mo falu hisiya agufa lama gemo avo'mo kaeno atale'nigeno u'niye. ³¹Ani avopi'mo Pulimi hopa afinafe'mo Yu vekamo Motekai'e Kuvini a kanomo Esata'e'mo apakae'e apakinago vaya'mogi'e'mo akame hisayafe'mo avo'mo kae male'na'a gemo hane'niye. Ani gemo ne'ya'mo mo sige yulagefa aige hu'a maisaya kavafe'mo hu'na'ae. ³²Esata'a Pulimi afina'mo hiyo, huno hapa pai'niya gemo'mo ani kava'mo alino lokiya vaino ate'nigeno gamani vaya'ai mukufi'mo avo'mo kae'niye.

**Kini vekamo Sekisi'e Motekai'e'mo ala anaki'animo
hane'niya kavafe'mo anava gema**

10 ¹Kini vekamo Sekisi'a muki yagaino ne'apateya vaya'aife'mo, Takesi monimo alitapa namiyo, huno hapa pai'nige'a ali'a ami'nae. ²Kini vekamo'a Motekai'mo alope napamo alino ami'nigeno'ae'mo muki lokiya kavanagi himamu'aleti'mo hu'niya kavanagi huno huteno muki ani kavatefe'mo Pesiya vaya'aite'e Mitiya vaya'aite'e'mo ne'yagaiya kini vaya'ai muku'apifi'mo avo'mo kae male'nae. ³Inagi Yu vekamo Motekai'a kini vekamo Sekisi napa tu'amo mai'nige'apae'mo Yu vaya'mogimo ala agi'amo amite'a muki konaga'amogimo amuse hu'a ate'nae. Ate'nageno alagepa ali'ya'mo aliteno Yu vaya'mo hapa maeteno alagepa hu'a maisayafe'mo ge lagauno apatenno mai'niye.